

1984, 7. března – Sdělení VONS č. 359 „Případ Karla Hrabánka“ o kauze Karla Hrabánka vězněného pro spáchání trestných činů nenastoupení služby v ozbrojených silách a opuštění republiky a jeho opětovném odsouzení Okresním soudem v Českém Krumlově pro přípravu trestného činu opuštění republiky k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v důsledku provokace jeho spoluvězně.

Karel Hrabánek, nar. 22. 12. 1958, dělník, bytem Lanškroun, Žižkova 218, okres Ústí nad Orlicí, si od 4. 10. 1977 odpykával po zadržení v Polsku třicetiměsíční trest odnětí svobody pro trestné činy nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269/1 tr. z. a opuštění republiky podle § 109/1 tr. z.¹ Během výkonu trestu ve věznici Plzeň-Bory se seznámil s Vladislavem Králíkem, odsouzeným též pro § 109 tr. z. Hrabánek se mu svěřil, za co byl odsouzen, a dotazoval se ho, jak se on dostal přes hranice do Rakouska. Králík mu řekl, že za pomoci převaděče, jemuž zaplatil 20 000 Kčs. Odkázal ho na Františka Šibru v Kaplici, o němž věděl, že je příslušníkem Pohraniční stráže, což ovšem Hrabánkovi neřekl.² Dne 12. 4. 1980, týden po propuštění z výkonu trestu,³ se vydal Karel Hrabánek se svým bývalým spoluvězněm Jiřím Bémem autem do Kaplice, aby vyhledal doporučeného Františka Šibru.⁴ Šibrovi sdělil, že se chce dostat do zahraničí, kde má od roku 1968 příbuzné, a že se na něho obrací na doporučení Králíka, aby mu pomohl k přechodu hranic, a dotazoval se ho, co za to požaduje. Jako důvod opustit republiku uvedl, že nechce v ČSSR vykonat vojenskou službu. Zatímco Hrabánek čekal na Šibru, než se oblékne, ten zavolal hlídku VB. Uchopil před domem Hrabánka za ruku a chtěl ho vést směrem k přijíždějící hlídce. Hrabánek se dal na útěk k zaparkovanému autu, řízenému Jiřím Bémem. Zanedlouho byli oba zadrženi hlídkou VB.⁵ Okresní soud v Českém Krumlově odsoudil za předsednictví JUDr. Františka Linhartartha dne 13. 8. 1980 Karla Hrabánka k 30 měsícům nepodmíněného trestu odnětí svobody ve II. NVS pro přípravu trestného činu opuštění

republiky (§ 7/1 k § 109/1 tr. z.).⁶ Karel Hrabánek se stal při svém druhém odsouzení obětí provokatéra, nasazeného mezi vězni.⁷ Tato metoda práce bezpečnostních orgánů upomíná na padesátá léta, kdy se mnoho desítek lidí dostalo do vězení, protože uvěřili podobným provokacím. Tato praxe bezpečnostních orgánů má vykazat oprávněnost jejich existence a úspěšnost jejich zásahů. V širším kontextu má odůvodnit nesmyslné a nákladné střežení západních hranic.

Informace o Chartě 77, r. 7, 1984, č. 3, s. 9–10.

POZNÁMKY

- ¹ Podle své výpovědi při vyšetřování byl Karel Hrabánek po ilegálním přechodu hranic zadržen v polském Štětíně, odkud chtěl vycestovat za svým příbuzným do USA. Jako důvod uváděl, že nechtěl nastoupit základní vojenskou službu. Vojenský obvodový soud v Praze ho 10. 1. 1978 odsoudil k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání třiceti měsíců. OS v Českém Krumlově, soudní spis k případu Karla Hrabánka (spis. zn. 1 T 241/80) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 208/90, protokol o výslechu K. Hrabánka z 19. 5. 1980.
- ² Mjr. František Šibra byl příslušníkem útvaru Pohraniční stráž č. 5343 v Dolním Dvořišti. OS v Českém Krumlově, soudní spis k případu Karla Hrabánka (spis. zn. 1 T 241/80) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 208/90, usnesení vyhledávacího orgánu útvaru 5343 Pohraniční stráž v Dolním Dvořišti o zahájení trestního stíhání ve věci přípravného jednání k ilegálnímu opuštění republiky ze dne 13. 4. 1980.
- ³ Hrabánek byl propuštěn z NVÚ Plzeň-Bory 4. 4. 1980. Tamtéž, protokol o výslechu K. Hrabánka z 19. 5. 1980.
- ⁴ Hrabánek měl při kontaktování Šibra jako heslo vyřídít pozdrav od „Šelmy“ Králíka. Tamtéž, obžaloba Okresní prokuratury v Českém Krumlově vznesená proti K. Hrabánkovi, 14. 7. 1980.
- ⁵ Věc byla vyšetřována Odborem vyšetřování StB Krajskou správou StB České Budějovice, která ji posléze předala pro svou nepříslušnost Správě SNB hl. města Prahy a Středočeského kraje – Odboru vyšetřování StB Praha. Karel Hrabánek byl vazebně stíhán od 12. 4. 1980 do 22. 9. 1980 ve věznicích v Českých Budějovicích a v Praze-Ruzyni. Trestní stíhání Jiřího Béma pro přípravu trestného činu opuštění republiky bylo zrušeno usnesením vyšetřovatele Správy SNB hl. města Prahy a Středočeského kraje – Odboru

vyšetřování StB Praha ze 4. 7. 1980. Usnesení bylo odůvodněno tím, že po odvolání části Hrabánkovy výpovědi týkající se Jiřího Béma nejsou proti Bémovi žádné důkazy. Tamtéž.

- ⁶ Hrabánkovo odvolání proti rozsudku zamítl 22. 9. 1980 Krajský soud v Českých Budějovicích pod vedením JUDr. Jaroslavy Krybusové. Také prezident republiky rozhodnutím ze 3. 7. 1981 zamítl Hrabánkovu žádost o udělení milosti. Trest odnětí svobody, do kterého se započítávala i doba strávená ve vazbě, vykonal K. Hrabánek v NVÚ Minkovice. Propuštěn byl až po skončení celého trestu 12. 10. 1982. Tamtéž.
- ⁷ Vladislav Králík byl veden pod krycím jménem „Kurt“ jako informátor u útvaru Pohraničí stráže Kaplice, reg. č. 07877, arch. č. 7339. Viz evidenční záznamy Ministerstva vnitra podle § 7 zákona č. 107/2002 Sb., <http://www.abscr.cz/cs/vyhledavani-evidencni-zaznamy> [28. 2. 2014].